RAADSVOORSTEL

ONDERWERP
Zienswijzemogelijkheid ontwerp wijziging van de Gemeenschappelijk regeling SamenTwente

BESLISPUNTEN
1 Geen zienswijze naar voren te brengen over de ontwerp wijziging van de Gemeenschappelijke regeling SamenTwente.

INLEIDING
De Gemeenschappelijke regeling SamenTwente moet worden gewijzigd. Hiervoor zijn verschillende redenen: de inwerkingtreding van de wet “Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen”, het finetunen van de bestaande regeling na voltooiing van de veranderopdracht van Regio Twente, de tekortkoming die is geconstateerd bij de taken en bevoegdheden van het OZJT en de eerste ervaringen met de (bestuurlijke) inrichting van SamenTwente. Gelijktijdig grijpen we deze gelegenheid ook aan om de regeling waar nodig te actualiseren. Voor de goede orde de regeling is een actualisatie met een verbeterslag en geen takendiscussie over wat je wel of niet regionaal zou moeten beleggen. Na twee besprekingen in het Algemeen Bestuur (AB) in april en juni 2023 is de regeling nu gereed voor doorgeleiding voor een zienswijze naar de raden, via de colleges, voor 11 oktober 2023. Ons college kan zich vinden in dit ontwerp en heeft de ontwerp wijziging van de Gemeenschappelijke regeling SamenTwente daarom vastgesteld. In dit voorstel wordt uw raad voorgesteld geen zienswijze naar voren te brengen over de ontwerp wijziging van de Gemeenschappelijke regeling SamenTwente. Uw raad is overigens vrij een eigen afweging te maken en kan via een vast te stellen amendement toch een zienswijze naar voren brengen.

BEOOGD EFFECT
Een door de colleges van de deelnemende gemeenten unaniem vastgestelde actuele Gemeenschappelijke regeling SamenTwente, die bekend is gemaakt voor 1 juli 2024. Dit sluit aan bij de doelenbomen Gezondheid, Jeugd en Maatschappelijke Ondersteuning.

ARGUMENTEN
1.1/ 2.1 *Voorgestelde wijzigingen zijn tot stand gekomen met betrokkenheid van gemeenten en vinden onze instemming, zodat wij de raad voorstellen geen zienswijze naar voren te brengen.*

In Twents verband is een werkgroep organisatierecht aan de slag gegaan met de uniforme bepalingen die gebruikt kunnen worden voor alle gemeenschappelijke regelingen in Twente. Voor OZJT is een kleine werkgroep gevormd die intensief gewerkt heeft aan de conceptteksten daar waar het gaat om taken van OZJT. In beide werkgroepen was Twenterand vertegenwoordigd. Ook is op dit punt advies gevraagd aan extern adviseur R. de Greef. In diverse ambtelijke overleggen zijn de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling besproken. Op 11 januari 2023 is een kennissessie geweest met een afvaardiging van de raden over wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (verder: Wgr). Daar is van gedachten gewisseld over de thema’s gezamenlijke adviescommissie, inwonerparticipatie en zienswijzerecht. De regionale werkgroep organisatierecht heeft hiervoor de tekstvoorstellen gedaan die zoveel als mogelijk zijn overgenomen.

Het onderwerp is twee keer besproken in het Algemeen Bestuur SamenTwente (opiniërend en besluitvormend). Het collegestandpunt was hierbij instemmend. Wij herhalen onze eerdere feedback uit het collegebesluit van 18 april jl:

De voorliggende stukken spreken aan. Zowel inhoudelijk (m.n. OZJT) als juridisch zijn wij actief in de voorbereidingen van deze aanpassingen en wij kunnen ons vinden hierin. Er zit een lijst met wijzigingen bij de stukken, te veel om nu hierin te herhalen. We nemen er een aantal punten uit: Er wordt gekozen voor eenduidige ordening van regiotaken (basistaken, maatwerktaken, plustaken en aanvullende diensten) en voor jeugd wordt aangesloten bij de nieuwe inkoop. Bezetting groter DB mogelijk maken lijkt ons gezien de omvang ook helder, zeker nu er geen bestuurscommissies meer zijn. Wij hebben begrepen dat er ook meer harmonisatie tussen de verschillende gemeenschappelijke regelingen in Twente komt, m.n. ook rond de begrotingscyclus. Een goede zaak. De uitgangspunten die er staan, zijn ook logisch.

Gezien onze instemming en de verbeteringen stellen wij de raad voor geen zienswijze naar voren te brengen. De raad is uiteraard vrij om de eigen afweging te maken, ook gezien zijn eigen positie. Hij kan hiertoe het raadsbesluit amenderen.

1.2 *De wijzigingen die voortvloeien vanuit de wet "Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen" zijn doorgevoerd*.
In de gemeenschappelijke regeling zijn de wijzigingen vanuit de Wgr verwerkt (zienswijzen, inwonerparticipatie, uittredingsregeling, evaluatiebepaling). De voorgestelde tekst in de artikelen sluit zoveel mogelijk aan bij de uniforme bepalingen die in Twents verband zijn gemaakt. In de toelichting staat om welke wijzigingen het gaat, of ze verplicht of facultatief zijn en waar ze in deze regeling verwerkt zijn. Bij de wetswijziging wordt naast de al bestaande informatiestromen tussen raad en algemeen bestuur de actieve informatieplicht toegevoegd. Daarmee moet het algemeen bestuur van de GR "aan de raden alle inlichtingen geven die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken." Vanuit de werkgroep organisatierecht is een uniform artikel geformuleerd, dat gebruikt kan worden om de oude artikelen in de regeling te vervangen. De eerste verantwoordelijkheid voor het informeren van de raad blijft bij het AB-lid. Dit is ook schematisch weergegeven in de toelichting.

1.3 *De gewijzigde regeling is helderder geformuleerd en beter leesbaar.*
Diverse technische wijzigingen zijn doorgevoerd die de leesbaarheid, de transparantie, de eenduidigheid en de methodische opbouw van de regeling verbeteren of in tekst is aangesloten bij de bestuurspraktijk. De beschrijving en de ordening van de taken van de diverse onderdelen van SamenTwente is hiervan het meest sprekende voorbeeld. Zo zijn de taken van SamenTwente gecategoriseerd naar basistaken, plustaken, maatwerktaken en aanvullende dienstverlening. Met de bijhorende omschrijving en toelichting. Voor de duidelijkheid: het gaat hier om de al bestaande taken van SamenTwente.

1.4 *Een DB van 5 leden sluit beter aan bij de nieuwe situatie van SamenTwente.*
In de opiniërende bespreking in het Algemene Bestuur op 19 april 2023 is de wens naar voren gekomen om de mogelijkheid te bieden het DB te vergroten van 3 naar 5 leden. Dit is om de werkdruk van het huidige DB van 3 personen beter op te kunnen vangen. Met deze verruiming van het DB is ook het risico op een bestuursvacuüm in de periode tussen gemeenteraadsverkiezingen en installaties van nieuwe colleges van B&W verkleind.

1.5 *De insteek is nog steeds om onnodige bestuurlijke drukte te voorkomen.*
Het AB heeft gezegd de mogelijkheid te willen behouden om te werken met portefeuillehouder-overleggen, omdat die behulpzaam kunnen zijn in bepaalde situaties. Dit is naar wens van het AB alleen op hoofdlijnen geregeld in de regeling. Vanuit de regeling is het vormen van een bestuurscommissie nog steeds mogelijk. Er zijn situaties denkbaar waarbij het instellen van een bestuurscommissie wenselijk is. Hiervoor is dan

geen uitgebreide procedure voor wijziging van de regeling meer nodig. Maar het AB heeft uitdrukkelijk gezegd met het instellen van een bestuurscommissie zeer terughoudend om te willen gaan. De hiervoor gekozen insteek tijdens de veranderopdracht wordt nog steeds gesteund. Het doel blijft om onnodige bestuurlijke drukte te voorkomen. Sinds de veranderopdracht is wel meer ambtelijke drukte merkbaar. Er loopt een traject om binnen de bestuurlijke en juridische kaders zo efficiënt mogelijk te werken.

1.6 *Bevoegdheden en taken zijn duidelijk omschreven.*

Het moet klip en klaar zijn wat de bevoegdheden zijn van SamenTwente. De bevoegdheden moeten in evenwicht zijn met de uit te voeren taken. Het is van belang de verschillende bevoegdheden hierbij te onderscheiden, te weten: eigen bevoegdheden, overgedragen bevoegdheden en afgeleide bevoegdheden.
Eigen bevoegdheden zijn bevoegdheden die het bestuur heeft op basis van de Wgr, zoals het vaststellen van de begroting en het sluiten van overeenkomsten. In de Wgr is precies omschreven welke (eigen) bevoegdheden welk orgaan heeft. Overgedragen (gedelegeerde) bevoegdheden zijn de bevoegdheden die de deelnemers bij de gemeenschappelijke regeling neerleggen. Afgeleide bevoegdheden zijn bevoegdheden die niet expliciet bij de gemeenschappelijke regeling zijn gelegd, maar impliciet zijn meegegaan. Bijvoorbeeld het afhandelen van klachten, verzoeken in het kader van de Wet open overheid en bezwaarschriften.

1.7 *Voor OZJT zijn de bevoegdheden beter juridisch verankerd.*

OZJT is in 2014 opgericht op basis van gemeentelijke besluitvorming over regionale samenwerking in het kader van de Jeugdwet. Met deze besluiten werd onder andere een overdracht van bevoegdheden beoogd. De besluiten uit 2014 zijn niet goed verankerd in de huidige Gemeenschappelijke regeling SamenTwente. Uit de formulering in de huidige regeling (artikel 5, tweede lid),volgt niet dat er bevoegdheden zijn overgedragen. Dit probleem is door een aantal gemeenten aangedragen. Daarnaast geven ook de gehanteerde (container)begrippen geen richting om welke concrete (college)bevoegdheden het zou kunnen gaan. Dit alles maakt dit artikellid juridisch gezien zinledig is. Voor de tijdelijkheid wordt aan het algemeen bestuur voorgesteld (vergadering 7 juni 2023) om het huidige artikel te interpreteren op de manier waarop het in 2014 is bedoeld. De juridisch sluitende en structurele oplossing is in dit ontwerp meegenomen. Hierbij zijn de taken van OZJT in de rol van aankoopcentrale beter geduid, met daaraan gekoppeld de wettelijke bevoegdheid tot het sluiten van raamcontracten op grond van de Aanbestedingswet 2012. In het ontwerp is opgenomen dat de daarop betrekking hebbende bepaling inwerking treden met terugwerkende kracht tot 7 juli 2021. Daarmee wordt de tekortkoming in de huidige tekst van de regeling met terugwerkende kracht hersteld.

2.2 *De raad kan een zienswijze over de wijziging naar voren brengen bij het college (artikel 1, lid 3 van de Wgr).*

In de Wet gemeenschappelijke regelingen is in artikel 1 bepaald dat bij wijziging van de gemeenschappelijke regeling de deelnemende colleges van burgemeester en wethouders het ontwerp van de regeling toezenden aan de raden van de deelnemende gemeenten voor een zienswijze hierop binnen acht weken. Tevens is bepaald : "Indien de raden geen zienswijze naar voren wensen te brengen stellen zij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte."

Bijgaande brief van SamenTwente is bedoeld om de colleges dit te laten vragen aan hun raden. De raden kunnen vervolgens bij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van hun gemeente binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de gewijzigde regeling naar voren brengen. Om de colleges en raden voldoende tijd te geven het ontwerp te bespreken in hun gemeenten, staat in de brief dat zienswijzen uiterlijk 11 oktober 2023 bij het dagelijks bestuur moeten

zijn ingediend. Om colleges en daarmee de raden te faciliteren bij de behandeling van het ontwerp is een presentatie bij de stukken gevoegd.

KANTTEKENINGEN

1.1 *Er zijn veel voorgestelde wijzigingen.*
De concept regeling is op meerdere punten aangepast. Dit resulteert in een flinke opsomming van wijzigingen. Er is een “transponeringstabel” toegevoegd. Het wijzigen van een gemeenschappelijke regeling is een uitgebreide procedure die veel tijd vraagt van de colleges van de deelnemende gemeenten, hun raden en de ambtelijke ondersteuning. Het is efficiënt om meerdere ontwikkelingen te combineren.

1.2 *Toelichtingen per artikel worden nog samengevoegd in één toelichting op de regeling.*
In het ontwerp is onder de verschillende artikelen een toelichting opgenomen. Dit met het oog op de leesbaarheid. Deze toelichtingen zullen later in het proces worden samengevoegd in één toelichting op de regeling.

1.3 *Niet alle wijzigingen van de Wgr komen in dit proces aan de orde.*
De Wgr is gewijzigd per 1 juli 2022. Een aantal wijzigingen vragen niet om een aanpassing van de gemeenschappelijke regelingen. Deze wijzigingen zijn rechtstreeks in de wet geregeld. Dit betreft de aanpassing van de regels rondom treffen en wijzigen van een gemeenschappelijke regeling, de begrotingscyclus, regionaal enquêterecht, bevoegdheden rekenkamercommissie en de regionale adviescommissie. Deze wijzigingen gelden voor alle gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente deelneemt, maar leiden niet tot aanpassing van de individuele gemeenschappelijke regelingen.

2.1 *De doorlooptijd voor het proces van zienswijzen en besluitvorming geeft weinig ruimte voor uitloop.*
De gewijzigde regeling moet uiterlijk 1 juli 2024 bekend gemaakt zijn. In de planning gaan we nu uit van afronding in april 2024. Dat is realistisch. Er is wel enige ruimte voor uitloop, maar niet veel. Het vraagt een goede bewaking van de termijnen bij alle betrokkenen.

UITVOERING

Bij de opiniërende bespreking in het AB is de planning voor de wijziging van de regeling vastgesteld. Deze is per raadsbrief aan uw Raad gecommuniceerd. Daarvan is inmiddels een deel afgelegd. We zijn inmiddels toe aan fase 3. De vervolgplanning is als volgt:

Fase 3 Besluitvorming ontwerp Juni 2023 – juni 2024

Uiterlijk 20 juni 2023	Collegebehandeling ontwerp voorstel GR i.v.m. zienswijzeprocedure raden
Uiterlijk 20 juni – 10 oktober	Zienswijze Raden aan de colleges. Indien gewenst zoeken de raden elkaar in deze periode op voor een gemeenschappelijke zienswijze. Indien gewenst vragen de raden het college of SamenTwente om aanvullende informatie of gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan.
Uiterlijk 11 oktober 2023	Terugkoppeling n.a.v. zienswijzen raden op het ontwerp, met een reactie hierop van de colleges.
Rondom 1 november 2023	Ambtelijke overleggen informeren over zienswijze en voorstel hoe ermee om te gaan. Bespreken definitief voorstel AB

Resultaat fase 3: Voorstel gewijzigde GR waarin de zienswijzen van de raden zijn meegenomen

Fase 4: Definitieve besluitvorming December 2023 – april 2024

22 november 2023	DB definitieve voorstel voor AB
13 december 2023	AB vaststellen definitieve wijziging GR voor unanieme instemming colleges na toestemming raad
14 december 2023	Start collegebehandeling en procedure toestemming raad
Uiterlijk 1 april 2024	Collegebesluiten

Resultaat fase 4: door 14 colleges vastgestelde gewijzigde GR SamenTwente

Fase 5: Implementatie mei 2024 – juli 2024

Voor 1 juli 2024	Indien unaniem: bekendmaking GR
	Werkprocessen (intern en extern) aanpassen

Resultaat fase 5: Gepubliceerde gemeenschappelijke regeling waarop de organisatie SamenTwente en de deelnemende gemeenten zijn ingericht.

FINANCIËN

Dit besluit heeft geen financiële consequenties.

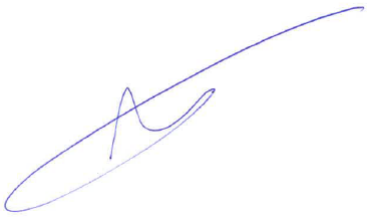
COMMUNICATIE

Dit wordt bekend gemaakt via de openbare besluitenlijst.
Na behandeling in de gemeenteraad wordt aan SamenTwente het raadsbesluit toegezonden.

Burgemeester en wethouders van Twenterand

de secretaris, de burgemeester,

P.F.G. Rossen mr. J.C.F. Broekhuizen

Bijlage(n):
1. Ontwerp gewijzigde Gemeenschappelijke regeling SamenTwente d.d. 7 juni 2023 (versie 8b)
2. Transponeringstabel
3. Brief van het DB SamenTwente aan de colleges voor verzoek om zienswijzen van de raden.
4. Opzet presentatie aan raden